

De diversiteit aan economische kengetallen is groot in de melkveehouderij. De bedrijfskundig adviseurs Rick Hoksbergen, werkzaam voor Alfa Accountants in Nederland, en Johan Achten, verbonden aan Adviesbureau Liba in Vlaanderen, delen beurtelings hun ervaring en geven hun visie op een specifiek kengetal.

Januari 1/2:	melkopbrengst
Februari 1:	omzet en aanwas/perc. kalversterfte
Maart 1:	voerkosten
April 1:	veekosten
Mei 1:	gewaskosten

Lage opbrengst van het land verhoogt de kostprijs van eigen voer enorm

De prijs van eigen voer

Melkveehouders voeren nog wel eens een ongefundeerde discussie over te hoge voerkosten. In mijn optiek zijn de voerkosten een resultante van de bedrijfsvoering. Veemanagement en graslandmanagement hebben een belangrijke invloed op de voerkosten. In het graslandmanagement is tijdig maaien belangrijk om groeivertraging te voorkomen. Onnodig veel groeivertraging kan leiden tot extra ruwvoeraankopen en verhoogt daarmee de post voerkosten. Bij de interpretatie van voerkosten zou de kostprijs van zelfgeteeld ruwvoer moeten meewegen. In de praktijk gebeurt dit te weinig. De kostprijs van zelfgeteeld ruwvoer bestaat uit onder meer kunstmest, zaai-zaad, loonwerk, waterschapslasten en pacht en ligt in de range van 15 tot 26 euro per 100 kvem (de 25 procent hoogste versus 25 procent laagste bedrijven). Dit is een zeer grote spreiding, die met name veroorzaakt wordt door een verschil in de ruwvoeropbrengst. Bedrijven die voorde- lig ruwvoer telen, oogsten gemiddeld

2000 kvem meer per hectare. Naast verschillen in grondsoort, ontwatering en bemestingsniveaus vormt de planning van de beweiding en het tijdstip van maaien een verklaring voor de opbrengstverschillen. Een lage opbrengst van het land verhoogt de kostprijs van het eigen voer heel sterk. Bovendien noopt het veehouder tot het voeren van meer krachtvoer: de 25 procent bedrijven met het hoogste krachtvoerconsumptie halen per hectare 900 kvem minder opbrengst van het eigen land. Uit onze boekhouding blijkt dat bedrijven met de hoogste voerkosten een 300 kilo hogere melkproductie per koe noteren. Voor deze 300 kilo extra melk krijgt deze koe 760 kilo meer krachtvoer. Economisch is dat niet recht te rekenen. Als het gaat om voerefficiëntie, scoort de categorie laagste voerkosten dan ook het best. Deze groep melkveehouders is eveneens het zuinigst in het verbruik van voer (tabel 1). Hun koeien verbruiken per 100 kilo meetmelk 21 kilo krachtvoer.

Het kengetal Voerkosten

De post voerkosten in de boekhouding bestaat uit kosten voor krachtvoer, bijproducten, aangekocht ruwvoer en overig voer. Deze laatste post bestaat uit mineralenmengsels en kalvermelkpoeder. In 2010 gaf een gemiddeld melkveebedrijf 6,80 euro per 100 kilo meetmelk uit aan voer. De spreiding is echter aanzienlijk: de 25 procent bedrijven met de hoogste kosten besteedden 7,95 euro per 100 kilo meetmelk aan voer, de 25 procent bedrijven met de laagste kosten besteedden 5,50 euro per honderd kilo meetmelk. Wie de kosten van zelfgeteeld ruwvoer hierbij optelt, komt zelfs uit op gemiddeld twintig cent per kilo meetmelk. De voerkosten die veevoerleveranciers weergeven, corresponderen niet altijd met de cijfers van de accountant. Verschillen ontstaan doordat kosten voor aangekocht ruwvoer, mineralen en kuiltoevoegmiddelen niet altijd meetellen. Eventuele leveringen van concurrerende firma's zorgen ook voor verschillen.

Rekenvoorbeeld

	gem.	laagst	hoogst
krachtvoer (€/100 kg meetmelk)	4,80	3,80	5,90
krachtvoerverv. (€/100 kg meetmelk)	0,70	0,52	0,72
tot. voerkosten (€/100 kg meetmelk)	6,80	5,50	7,95
prijs krachtvoer (€/100 kg)	21,40	20,35	22,70
prijs krachtvoervervanger (€/100 kg)	14,80	13,30	16,30
krachtvoerverbr. (€/100 kg meetmelk)	25,5	21,1	29,1
melkproductie per koe (kg)	8130	7835	8270
% vet	4,40	4,49	4,32
% eiwit	3,50	3,52	3,48
meetmelkproductie per koe (kg)	8590	8360	8665

Tabel 1 – Relatie voerkosten en economische kengetallen (bron: Alfa Accountants)